

SZÉKESEFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára

hához hordással vagy postán küldve:

Egy évre	8 frt. — kr.
Fél évre	4 frt. — kr.
Negyed évre	2 frt. — kr.

Bérmegtelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden négy hasábos petítor: Megrendelőinktől 4 — nem megrendelőinktől 6 kr-ért igrtattatik be.

Lapunk számára hirdetéseket felvesznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móríc.

Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vincze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejevár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) címzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyíltérben megjelenő közlemények után négy hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.

✉ **Kéziratok nem küldetnek vissza.**

A bilochusok utódai.

Ha összehasonlítjuk az 1435-ik 2. törvényzikket az 1870. XLII. t. cz. 66. és 67-ik szakaszaival és az 1877. évi 22-ik t. cz. 2-ik §-ával, mily különbséget látunk a régi és újabb kor vívmányai közt.

Az 1869. március 26-án kelt igazságügyi miniszteri rendelet XIX. cz.-vel visszaállított honi törvényeink közt látunk elsőben intézkedést az 1222. évi 5-ik törvényzikkben az ugynevezett bilochusok vagy bírakra nézve.

Bél Mátyás s utána Szárky a szolgabírói hivatal eredetét a hajdani bilochus vagy másként legelőször a váradi lajstromban 57-ben előforduló bilotus névvel jelzett bíróságtól akarják származtatni.

Perger szerint valószínű, hogy a bilochusok oly bírák lehettek, mint a minők sz. László királyunk III. t. k. 2-ik fejezetében a Sárchás név alatt, melyet némelyek Darchás, Sámbocki Sártsásnak, ellenben Perger Charchánnak mond, kik tehát kárbírók voltak; és ez annyival inkább hihetőbb, mivel nevezett királyunk a kárkán bíróságot épen a tolvajság és erőszakodásokról törvényei közt említi, s a bilotusok is okleveleink s előkori törvényeink nyomán egyedül tolvajlások s fosztogatások felett ítélték; de valamint a kárkán bíróság létezése korszakában a bilotusokról emlékezet nincs, ugy a későbbi korszakban a kárkán bíróságok nyomára sem akadhatni, s hihető mikép a bilotusság a kárkán bíróságnak csak név változtatása s hihető, hogy királyaink által a tolvajlások megakadályoztatása tekintetéből vol-

tak kinevezve s ezért nevezettek regaleseknek, a mint annak nyoma van szent László királyunk II. t. k. 5-ik fejezet 2-ik §-ban. — Kálmán királyunk I. t. k. 37-dik fejezetében említett judices regalesek lehettek mostani szolgabíróink elődei, valamint azoknak pristaldusaik vagy magyarosan mondva perest oldóik.

A szolgabírói „Judex Nobilium” határozott nevezet legelőször az 1405-ik évi 10-ik t. cz.-ben fordul elő.

Az 1435-ik t. cz. 2-ik cz. rendelkezik a szolgabírók megválasztására nézve és pedig aként, hogy a szolgabírókat a megyebeli előkelő és jó birtokos nemeselek közül, rendszeren minden nemeselek által összehangzólag választandóknak rendeli.

Nézzük tehát a különbséget a mai ugy nevezetni kívánt modern korszakban, hogy mily nagy különbség van az 1435-ik t. cz. 2-ik cz. és az 1870-ik XLII. 66. és 67-ik §§-sai között.

Az 1435-ik t. cz. 2-ik cz.-ben azt olvashatni, hogy a megyebeli előkelő és jó birtokos nemeselek közül a szolgabírói hivatalra megválasztott, 25 márka fizetési kötelezettség terhe mellett köteleztetett azon állást legalább egy évi tartamra elvállalni, s ez intézkedést megerősíti Mátyás VI. 9. Ulászló I. t. k. 34. cz. is.

Az 1870. XLII. t. cz. 66-ik §-a szerint a szolgabírók választatása is csak attól függ, hogy életének 22-ik évét már betöltötte legyen s a magyar állam polgára, és sem csőd- sem bünvádi kereset, sem büntetés alatt nincs, sem becstelentő bünteték miatt elítélve nem volt.

De ha tekintjük sz. László királyunk

II. t. k. 5-ik fejezet 2-ik §-át, ott a regaleseknek csak oly egyéniségek nevezettek ki, a kik a bírói jogkör fogalmával nem csak ismeretesek, de abban jártas és ahoz értő egyéneknek kellett lenniök.

És ime az 1877. évi 22-ik t. cz. 2-dik §-sa már változtatást tesz az 1870. XLII. t. cz. 66-ik §-án, s kíván intézkedni a rég volt s jónak bizonyult törvényünk szerint, mert kimondja, miszerint a szolgabíró az igazságszolgáltatás gyorsítása végett ezen bírásokkal azon esetben ruházandó fel, ha az illető jogot végzett, vagy elméleti bírói- vagy jogtudományi államvizsgát tett, vagy már bírói hivatalt viselt. — És ezen felruházás a közigazgatási bizottság felterjesztésére a belügyminiszter beleegyezésével, az igazságügyminiszter által a király nevében történik.

A megválasztott szolgabíró tehát az 1877. 22-ik t. cz. 2-ik §-sa szerinti eljárás tekintetéből királyi kinevezés által autorizáltatik, s valjon nem előjel-e ez arra nézve, hogy a megyebeli tisztviselői kar a hajdani regalesek iránti intézkedés alá vonatik.

1435-ik évben 25 márka büntetés terhe alatt kellett a szolgabírót ez állás elfoglalására kényszeríteni; most pedig nem is kell attól tartani, hogy a 25 márka büntetéspénz a közönség a bizottság által engedhetetlenül leendő behajtására szükség lenne.

Istennek hála! ma már annyi a jogi téren kiképzett egyéniség, mikép a „fac me talem talis ero” mondat nem jó alkalmazásba, mert tetteleg szép műveltségű fiatal erők lépnek, óhajtanak lépni a küzd-

terre. És ez igen jól van így, mert hiszen nem lehet tagadni, hogy a régiak kidől-tével ezeknek helyét az ifjabb nemzedéknek kell pótolni s ezekben özpontosul a hon reménye. Legyenek üdvözöltek.

Ámde, midőn a szolgabírói nehéz pályára lépnek, kell, hogy megfontolják önlelékismeretük előtt e hivatalos állás száz meg százféle teendőök halmozát; hiszen olvashatták, mikép Horváth Boldizsár országgyűlési képviselő ur a most folyó országgyűlésen a gyámhatósági törvény tárgyalása alkalmával tartott beszédében, midőn a szolgabírói teendőök több ágazatát felemlíté, azt nyilatkoztatta, mikép a szolgabíró különböző nemű tömémentelen teendőinél nem más, mint a megye omnibusa.

Valóban találón, mert azért, hogy a mai korban el lön választva a törvénykezés a közigazgatástól, s e miatt nem volna a szolgabírónak bilochusi szerepe; de van azért a közigazgatási téren is annyi teendő, mikép ott is ki lehet tüntetni kinek-kinek tudományos képzettségét, ügyességét, szorgalmát és emberekkeli bánásmódját.

A koszorús író Zsoldos Ignác ur a szolgabírói hivatalról irt munkájára 22-dik lapján leírja, hogy egy szolgabíróban minő criterionok kívántatnak, én ezeket itt most csak megemlítem, mert elégnék tartom azokra csak hivatkozni, melyben mindenik egyén, ki ez állomásra lép vagy lépett, ugy a nagyérdemű közönség is mint tükörben olvashat és szerezhet meggyőződést.

Midőn tehát most a szolgabírók az 1877. 20-ik t. cz. ugy az 1877. 22-ik t. cz. s ennek folytán az 1868. 54-ik t. cz.-hez képest is újabb teendőökkel el lesznek hal-

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

Tűzoltó dala.

Ha tűz támad, a tűzoltó
A vész helyén terem,
S ügyes kezének enged a
Legpusztítóbb elem.

Megment vagyont, éltet hiven
És féltett kincseket;
S tüzes üszkők közé is lép
Ha máskint nem lehet.

Igy a tűzoltó a tűzvész
Legyőzi bátoran,
S jutalmat nyer hulló könnyek
Áldó sugáriban.

Másutt eltudja oltani
A lángoka! — ha kell!...
Saját szívének lángjait
Valjon ki oltja el?!

Borongó.

A két lábu farkas.

IV.

A falu korcsmája.

Húzd meg nekem azt a hosszút,
Nincs az én lovamnak rosz út;
Húzd meg nekem azt a rövidet,
Mikor az én lovam nem mehet.

Nem irnám le bővebben a hörcsöki vásárnapot, ha érdekesnek nem tartanám olvasómmal megismertetni azon vidék szokásait, különösen sajtóságot öltöztet. Tisztában kelt fel a nap a fentebb leirt

jelenést követő vasárnap reggelén, mint völegény ágyas házából és derült volt, mint szent Dávidként, az erős vitéz ha futásnak készül. Jókor reggel mézarszékbe sietett a falu minden leánya és menyecskéje, felpántlikázva mint az áldozatra szánt üszök, hogy a templomból el ne maradjanak: a férfiak pedig térdig erő dolmányzűrüket nyakukba kerítve a házak előtt eregették gulyaszélesztő dohányuk erős füstét kis lencsés pipájukból. Nemsokára oda állt az öreg János a haranglához s megrikatta a kisebbik harangot, készülőre intvén a helység népét, különösen nőit, kiknek pár óra kellett rendszeren még ezerféle színt s tarkaságu pántlikáikat magukra aggatták, tüzdelték és kötözték. Másodszor szólalt meg a kis harang, már a helység fehérsége a kis egyház ajtajában ácsorgott, melyet csak beharangozás előtt szokott az öreg János megnyitni, a mikor mint a gátot szakasztott áradat omlott be a sok pántlikás az egyházba, tolakodva tászigálva. Minek okát ne a buzgóságban keresse olvasóm, s ne gondolja hogy a hörcsöki nők, mint a szép hives patakhoz a szarvas kívánczik, ugy kívánczoztak volna az ur házába: hanem inkább abban, hogy az egyház kicsin levén, iparkodott mindenki ülőhelyet kapni, ellenkezőleg kénytelen volt az egész isteni tisztelet alatt állani, ha csak kis gyalog székkal nem látta el magát ovatosságból.

Másodszor szólalt meg mint mondám a kis harang, s a helység hölgyei a kis egyház ajtajánál csoportosultak. Kicsoda

az, kinek nyaka olyan mint a Dávid tornya, mely néz Damaskus felé? Kicsoda az, kinek emlí mint a kettős gödölye fiak, melyek feljönnek a víz feredőjéből? Kicsoda az, kinek szemei mint a gránitgyöngy és mint a kárunkulus ugy ragyognak? Kicsoda az, kinek arca oly szép piros, mint a jónak és gonosznak tudásának fájának gyümölcse? Kicsoda az, kinek tekintete olyan, mint a felfegyverzett tábor? Kicsoda az kinek ajaka mint a lilium, és az ő mosolygása oly édes mint az elcsordult sziméz, és édes anyai tej? Zsuzsika az, a helység legszebb leánya, édes anyja egyetlen gyermeke, s a mi Sándorunk szerelmese.

Jól vigyázzon olvasóm leírom őt tetőtől talpig, egyetlen gombostűt nem hagyok el, s benne az azon vidéki öltözet minden részleteit látni fogja. Szép fekete haja volt Zsuzsikának, oly fekete, hogy sem holló, sem bogár, sem koromhoz nem lehet hasonlítani, fekete volt, mint a gonosz szív gondolata, s gazdag, mint a kövér vetés, mely megdől a nagy kövérség miatt: és e gyönyörű gazdag haj, tövére kötött széles piros pántlikával elegyítve három ágra fonva, a végére illesztett hatalmas csokorral térde hajlásáig csüngött; a haj tövére fekete sujtásos piros szalag vala ismét kötve, melynek bokrai két felé terjesztve némi szárnyszerűt kölcsönzének neki. Nyakát három sor piros klárisz gyöngy kanyarította, mely hátul széles zöld pántlikával foglaltatott össze, melynek lebecsátott végei hátán nyugodtak. Derekat kék kamuka selyem mellény, melybe nagy piros virágok

valának szöve, s varrási arany sujtással borítottak, ölelte át, melyet elől négy ezüst kapocs markolt. A mellény fölött fodros fehér keszkenő duzzadt, mint hófuvatag, melyre elől közepén csinos csokor piros pántlika vala gombostűvel tűzve, — mely a domboru kebel, és duzzadt kendőn ugy állt, mint havon elcsordult vér. Teste alsó részét tobákszin rásasoknya omolta végig, melyre elől gazdag redőzetű kék kötény borult, és e kötény hátul széles zöld pántlikával vala összekötve, melynek szála a hajában lévő pántlika cafrangjaival összefolyva csaknem sarkát verék. — Még egy csokor pántlikát kell megemlítenem, melynek helyét oly irigyelve nézem. Oda, hol a mell végződik, s hol derekat a kötény széles pártázatja sorítja, szinte egy fehér és zöld szalag csokor van tűzve, melynek pajzán végei lecsüngenek oda, hova a gondolat is szemérmes pirulással hat be. Picziny lábai piros csizmákban nyugszanak, melynek sárga négy ujnyi magas sarkain oly könnyen pördül, mint a mesés várak arany sarkon forgó kapui. Kezében aranyos kötésű kapesos zsolttart tartja, melyet oly forró szoritott magához, hogy az ember szeretetét volna énekeskönyve lenni.

Ilyen volt Zsuzsika Hörcsök legszebb leánya, anyja egyetlen gyermeke, s mi Sándorunk szerelmese.

Ha olvasóm fogalmat akar magának szerezni azon helység menyecskéiről is, kik egytől-egyik szépek, kék szeműek, és szerelmeseik, képzelsen Zsuzsika fejére ékes fejkötőt, mely fölé hátulról arany sujtásba

mozva, midőn a közigazgatási téren, itt a helyszíne miatt mind elő nem is sorolható törvények szabta teendőikben eljárának, azoknak kiváló jó egészségét és kitartást óhajtok; nehéz állásukra tekintettel bátor voltam az 1222. 5-ik, 1435. 2-ik, ugy az 1870. XXII. t. cz. 66. és 67-ik §§. ugy az 1877. 22-dik t. cz. összehasonlításával a teendőkre nézve párhuzamra is emlékezni.

Tóth Antal.

Szigligeti Ede.

A magyar irodalmat pótolhatlan vesztés suttotta. Szigligeti a magyar népszínmű teremtője, a legterményesebb színműíró nincs többé. Szigligetinek feledhetlen érdemei vannak a magyar nyelv felvirágzására s a magyar nemzetiség megszilárdulására körül.

Hogy ma drámairodalmunkat a legműveltebb nemzetek irodalma mellé állíthatjuk; az legnagyobb mértékben Szigligeti érdeme. Az ő föllépése előtt nagyon szegényes volt a mi drámairodalmunk s neki köszönhetjük, hogy a nemzeiben a színpad iránti érdeket s részvétet felkeltette. Hogy őt épen most vesztettük el, midőn nemzeti színműgyűnk erősítéséről van szó, a csapás kétszeres. Még alig száradtak fel a könyvek Tóth Ede sírjáról, a ki a népszínműirodalomnak új lendületet adott, már Szigligeti sírjára, a ki a népszínművet teremtette, hull a muzsák részvétkönyve.

Hogy mit tett a magyar nyelv és nemzetiség érdekében, minden magyar tudja. Csak az 1848 előtti időre kell utalnunk, a mikor épen Szigligeti művei voltak azok, a melyek a tespedésnek indult s idegen irodalom morzsákból tengődött nemzeti színpadot virágzásnak indította.

Mély gyászszal állja körül a nemzet legterményesebb drámaírója ravatalt s könyvelt szemekkel kérdi: „ki lép nyomába?”

Szigligeti született 1814. márcz. 18-án Nagyvárad-Olasziban. Atyja Szathmáry Ede földbirtokos s ügyvéd, anyja Szerepi Katalin volt. Iskoláit Nagyváradon s Temesvárott végezte. 1832-től fogva Vargha János mérnök mellett gyakornokoskodott a Körös szabályozásánál. 1834-ben Pestre ment mérnöki oklevelet nyerni; de ott a létesítendő magyar színház eszméje által elragadtatva, Budán a magyar színtársasághoz állott, a miért atyja elkeseredvén megtiltotta neki a családi név viselését. Döbrentey Gábor erre Szigligetinek keresztelte őt s e név hírt s dicsőséget szerzett neki s büszkesége maradt annak, a ki azt nem örökölte, hanem önmagát tette családja ösévé.

Megkísérlette kezdetben a szereplést; de ezen a pályán nem tudott babérokat aratni, a drámaírás terén azonban halhatlan lett. Legelső műve volt a „Megjásztott cselek,” dráma 5 felvonásban, a miért kolozsvári tisztelői ezüst tollal lepték meg. 1840-ben színesztársai ezüst billikomot adtak neki s ugyanekkor választotta meg a tud. aka-

ráncozott, s előlről térdig lecsúngó fehér fidel borul, képzeljen karjaira keze fejéig érő fodros inget, melynek mind két ujját piros pántlika szorítja: s egy hörcsöki menyecske áll előtte, kibe azonnal szerelmes lesz, ha igéző szemei kék egébe tekint.

Lesz alkalmam a férfiak öltöztetését mászszor rajzolni, most sietünk a falu kocsmájába, hol regényünk hőseivel találkozandunk, ugy is a kocsmá csak egy ugrás az egyházhoz.

Tiszta volt a reggel, tiszta a délután is. A kocsmá udvarán zöld galyakból négy czölöpre állított szellős sátor áll, mely alatt hosszú asztal nyulik végig, mellette kétfelől döcögő padokkal. Egy-két idősebb polgár üldögél az asztal végénél s Iczik nem nagy dicséretére olyan bort iddogáltak, hogy igaz keresztény embert csupa színtől kileli a hideg. Hát a mi polgártársaink, kik minden rázkódás nélkül iddogáltak nem voltak igaz keresztények? Azok voltak biz azok, ma is kétszer voltak isten házában, de mivel életükben mindig ilyen bort mértek kocszmájukban, jobbról fogalmuk sem lévén azt hitték, hogy az a világ legjobb bora. — A mit nem ismer az ember, nem kívánja azt.

Lassanként szállítkóztak a falu ifjai is, fejüket széles karimájú kalap fedte, melyek mindegyikéből becsületes hintókerék vált volna; sűrű onpitykés kék mellény övezte derekukat, míg hasonló pitykéjű s színű mandlijuk fél vállukon fitygett, s szabadon engedé mozogni izmos karjaikat, melyekről borjuszájú kihéberített házivászon

demia is, miután „Rózsa” című vigjátékát 100 arannyal jutalmazta. Azonban hírnevét a „Szökött katoná” alapította meg. 1845-ben a Kisfaludy-társaság választotta jagjával.

A „Szökött katoná” 1843. nov. 25-én adták először. Hatása roppant volt s 1848-ig hatvanszor 1878-ig nyolcvankétszer adták csak Budapesten.

1872-ben a századik színművét játszották a nemz. színpadon s művei fényt vetnek nemcsak az íróra, hanem a nemzetre is, mely őt sajátjának vallja. Siratják neje és 7 gyermeke s velök sírnak a muzsák és nemzet.

Az ősz színműíró az utóbbi időkben sokat betegeskedett, szivgörcsök bántották annyira, hogy az orvosok véleménye szerint mindig készen lehetett a halálra. 20-kán nyugodtan vacsorált, azután nemskorára lefeküdt s csakhamar elszenderedett. Éjféltájban álmából feljött s erős szivgörcsökről panaszkodott. Néhány percz múlva földolki kezdett s egy negyed óra alatt rémisztő kinok közt kiadta lelkét. — Áldás s béke lengjen porain!

Rosz idők, rossz jelek.

I.

Akárhová forduljunk, mindenütt panaszt hallunk a földbirtokos, különösen a kis birtokos szájából és ez a panasz, ha figyelmesen széttekintünk, nem alaptalan.

A gabona árak, ha némely évben emelkedtek s általában magasabban állanak is, mint ez előtt több esztendővel, még most sem érték el azon fokot, melyet el kell érniök, hogy az aránylag növekedő természeti költségekkel egy színvonalon álljanak, vagy azokat túlszárnyalják. Minden fogyasztási cikk ára magasabba emelkedett az utolsó években, mint a gabonáé, a földműves fötterményé. E mellett hogyan állunk a cselédbér és napszámmal? hogyan a kovács, bogár s több mesteremberek árjegyzékével? hogyan áll a földműves saját háztartása kívánalmaival s háznépe szükségleteivel? Az apák egyszerű szokásait elhagytuk, szükségleteink, vágyaink napokint szaporodnak s nőnek annyira, hogy egyforma bevétel mellett csaknem kétszeres kiadásunk van.

Hová vezet ez? Míg az iparos a maga készítményének árát többnyire maga szabja meg; addig a földműves gabonájának árát a vevő, a kereskedő állapítja meg, s ki semmi tekintettel sincs a folytonosan emelkedő kiadásokra.

A földművesre nem mosolyog e szerint valami fényes jövő, ha nem talál ki valami eszközt, a mely gyorsan s határozottan segít. Hány vagyonát látunk már is — legyen az nagy vagy kicsiny — a mely elpusztult s az a birtokos, a ki évek előtt büszkén s fölemelt fővel járdalt széles táblái közt, most heza s udvarából kiűzetve, mások kegyelméből él, vagy kolduskönyérrel tengeti életét.

Ily körülmények közt mi lesz a földművesből? És honnan jó számára segítség? Az idő kereké feltartóztatlanul forog; a nagyobb igények, melyeket az állam az egyesek vállaira rak, azon reménynek, hogy

ing lebegett. Mondtam-e a kalap bokréta-ját? dehogyan mondtam pedig az teszi meg. Nagy csomó csinált virág, a mellett anyi kerti zöldség, hogy akármely étkes tehén egy fejésre beérte volna vele, azonfelül hatalmas csokor pántlika, melynek végei a levegőben repdesnek s nagy szél alkalmával ugy csattognak össze, mintha galambok repdesnek körül a tulajdonost. Rövid szűk lábravaló fedi testök alsó részét, míg lábaik izmos tehénbőr csizmákban nyugosznak, melyekre hátul nagy pöngőjű sarkantyuk kapaszkodnak.

Ilyen volt nyáron a hörcsöki férfiak viselete, télen egy térdig érő sovány dolmányiszűr kapaszkodott a kék mándli fölé, s szurtos gatyát vontak a tiszta fölé, hogy melegét is tartson, de meg a tisztát óvja a szennytól. A tehetősebbeknek bundájuk is volt, melyet télen hideg, nyáron meleg ellen használtak.

Megtelt már a kocsmá udvara; de bezegg meggyúlt Iczik gondja is, ki alig győzte a szélesszájú üvegeket felhordani, míg neje folyvást keresztelte a pinczében a különben is gyenge természetű bort. — Kezdett a kedv csucsorodni, kezdtek az arczok gylunni, mert a szegény ember kedvét ép ugy meghozza a hideglelős löre, mint urakét az ő aranyszínű máslásuk. És ezt a természet nagyon bölcsen alkotta, mert ha a szegény embernek csak akkor lenne kedve, midőn máslással szivhatta tele magát: ugy sivás-rivás lenne egész élete.

(Folytatása következik.)

az adó talán valamivel enyhíthetik, lejjebb szállítatják, még csak egyetlen sugarát sem engedik felénk derengni, sőt borzadva kell arra gondolnunk, hogy az évenként szaporodni fog, míg össze nem roskadunk annak terhe alatt.

De hová jut akkor az állam, ha polgárai nagy többsége adóképtelenné válik?

Az ipar, mesterség emelkedése s falun és városban az azzal együttjáró építkezési düh, az ujjonnan keletkező vasutak, vízbálozások stb. évről évre több-több munkáskezet vonnak el a földműveléstől; e szerint a cselédbér s napszám lejjebb szállására még csak gondolni sem lehet, sőt ha így haladunk biztos kilátásunk lehet, hogy azok emelkedni fognak. A fényűzés, a gyönyör és élvhajhászat, mely a magas osztálynál ugy mint az alsóbbnál, uralomra vergődött, mind-mind több kiadást követel tekintet nélkül arra, emelkedett-e a jövedelem, vagy adósságból kell szomju vágyait kielégíteni. És a ki e házi kényurnak nyakát nem tudja szegni, a ki — eddig menj és ne tovább — at nem tud parancsolni: annak okvetlenül el kell merülnie, mert ha vagyona csekély jövedelméből rendes s nélkülözhetlen kiadásait sem tudja fedezni: mikép lenne képes a fényűzés szülte kamatokat fizetni és tőkét törleszteni? Apánk egyszerű szokásait elhagytuk, a rangkorság lépett az egyszerű háziasság helyébe, a magasabb; de jogtalan czimek fényesebb háztartást igényelnek. Hová vezet ez a mostani körülmények közt, ha léghajónkból le nem szállunk?

Vagy azt hiszi valaki, hogy a mesterember alább fogja szállítani készítményei árát s a mostani gabonáár mellett is kieviczkélünk a hinárból? Balga hit. Hiszen az iparos igényei napról-napra emelkednek, családja oly fényűzést visz, hogy azt két-töztetett munka mellett sem elégítheti ki: így készítménye árát emelni kénytelen s akkor is boldognak mondhatja magát ha családja túlhajtása miatt tönkre nem jutott.

„Csak nem kell kétségbeesni, él még az öreg Isten” így vigasztalja magát sok ember. Helyes, az Istenben való bizalom sohasem fölösleges; de meg kell gondolni azt a másik mondatot is: „arczádnak verejtékével keresed mindennapi kenyeredet.” Azért ne támaszkodjunk pusztán Isten segítségére; ne tegyük kezünket összedugva kezünkre, jobb időkre várva: hanem észszel és erővel mindent elkövessünk, hogy a napokint tornyosuló bajokkal bátran megküzdhesünk.

Egy kis birtokos.

Rajeczky Mátyás,

† január 15-én 1878.

Ismét egy oszlop dőlt le. A halál kerlelhet. Tönkre teszi a csirázó növényt, az illatozó virágot, a termőfűt, épen ugy mint a ven tölgyet. Kidöntötte őt közlünk, baráti, tanártársai s tanítványi közül Oszlopot emelnek a hősnek, a ki vérpatakat áraszt, városokat s falvakat hamvaszt el; de feledésbe szokott menni az, a ki hivatalában lelkiismeretesen eljár, a ki a zsenge polgárok szívébe a vallás és tudomány magvait hinté. Am ne legyen ő feledve, állítsunk neki itt e lapokban oszlopot a kegyelet oszlopát, érezbetük helyett hirdessék nevét e nema gyászbetűk. Szegény tanárunk! te sokat szenvedtél, fenékiq itad a keserűség, a kín s fájdalom poharát, mert van e megolobb tudat, mint éveken át látni a halált, mely hajthatlan mint a szikla, melynek akaratanak meg kell hajolni, van-e kinosabb tudat, mint elesni a szép pálya kezdetén, előbb mint fáradalmaink, munkáink gyümölcsét megláthatunk, izelítettük volna? Ő ezt nem érthette meg, másképp volt határozva a sors könyvében s azon nem változtathat, nem javíthat halandó. Oh mi is az a 35 év, az élet dele, akkor áll tetőpontján a nap, akkor van az idő, hogy munkálódjunk és mily rettenetes midőn a végzet ezt dörge: te menj nyugalomra! A pálya, melyet választott nem volt ragyogó, nem fényt s gazdagságot ígérő; de dicsőséges, mert a tanítói pálya volt, mennyi jót, dicsőt mivelhet, ha a kérlelhetlen halál ki nem dönti! Nincs menekvés. A halál bizonyos. Ő megfutotta pályáját, ha korán is, szenvedett eleget s ha talán voltak is örömpillanatai, azokat elnyelte a kinok tengere. Szegény tanárunk! rólad nem fog dicsőenket zengeni a világ; de azért nem leszesz feledve, mert hálás tanítványaid szivökben oszlopot állítanak neked, mely marandóbb a könnél és ércznel. Sirodhoz ki jár el? Eljárnak barátid, eljárnak hü tanítványaid s megkoszorúzzák azt s mindannyiszor szivből sóhajtyák: „nyugodjál békében.”

Zukerkandl Imre.

KÖZGAZDÁSZAT.

A gazdasági számvitelről.

Kevés gazda fogja fel a rendes gazdasági számvitel horderejét. — Egy gyár nem képzelhető könyvvitel nélkül és csak különös gondolkodásmód tarthatja azt haszontalannak a közgazdasági üzletben, mely elvégre sem egyéb, mint egy oly gyár, melyben

gabona, repce, répa stb. gyártatik, illetőleg termelgetik, és pedig valóban igen fontos gyár, mert leglényegesebb szükségleteinket állítja elő és szervezete semmivel sem egyszerűbb, mint egy nagy kézműipar telepé.

Hogy a gazda a gazdasági számvitel szükségességétől át legyen hatva, mindenképp előtt szükséges, hogy azon eszmétől legyen áthatva, mikép ő élelmi szerek gyárosa. — Hogy eredményt elérhessen, kell hogy a piacra vitt terményei után saját költségén felül nyeresége legyen; de mikép határozassa meg ezen költségeit, ha valamennyi munkálatait illetőleg azok költségeit nem ismeri? egyszóval ha számvitelt nem tart?

E tekintetből a gazdának mindenképp előtt kell felvenni, vagyis pénzértékben minden a gazdaságban használt eszközt megbecsülni.

A leltározás a gazdasági számvitel kezdetét képezi. — A gazdasági számvitelnek ki kell terjednie a háztartási kiadásokra, a a gazdasági állapot tartása és ráplálása költségeire, terményeire természetben és a napi munkában, a magtárban és kamarákban levő éllemi szerekre, a felhasználott tárgyak mennyiségére, ezeknek pénzbeli értékére és a nyereség és veszteségre, mely mindezekből származik. Hogy minden költségek saját számlájukra bekönyveltheessenek, szükséges, hogy a gazda naplót vezessen és ebbe minden műveletet, kiadást és bevételt feljegyezzen.

Azon gazda, ki csak általában kívánja tudni azt, mennyit nyert vagy vesztett, beelégedhetik évenkénti leltárfelvétellel; de ez semmi világot sem fog vetni egyes termelési ágai részleteire, mi nagyon lényeges arra nézve, hogy mit kövessen s mivel hagyjon fel. A gazdasági üzlet tökébefektetést igényel, mely gyakran nagy. Általában véve azon ember, ki gazdáikodásra vállalkozott a nélkül, hogy egyuttal rendes gazdasági számvitelre támaszkodnék, annak van kitéve, hogy gazdaságát vagy félelemmel vagy nem kevésbé káros hanyag tulzással használja ki. Csak a számvitel adhat a gazdának tiszta fogalmat azon költségek nagyságáról, melyeket a termelés minden ága okoz, és a nyereség vagy veszteség valószínűségéről. Semmi körülmények között sem mentheti fel magát a gazda a gazdasági számviteltől és pedig rendes vitéltől; ez egy részrehajlatlan tanácsadó és ellenőr, mely sohasem csal.

Színház.

Szombath, jan. 19-én adatott: „Párisi élet” vig operette 5 felv. Irták: Meilhach és Halevy, zenéjét Offenbach. Középszámú közönség előtt adták e frivol darabot. — Hiabán Fejérvár nem Páris. — Egyébiránt kitünően játszottak a nők közül Hahelné Popovics Mari, a férfiak közül Traversz, Bács, Bérczy és Szilágyi. Férfiaknak megjárja; de fiatal leányok ne igen nézzék Erdélyi Otília tánczát.

Vasárnap, jan. 20-án adatott: „A vereshaju” eredeti népszínmű dalokkal és tánczszal 3 felv. Irtá: Lukács Sándor. E darabot ismeri már a közönség, mert nem először adatott. A darabot nem mondhatjuk egészen sikerültnek; de elég mulattató, ha kivált a főbb szerepek olyan kezekben vannak, mint voltak ezen előadásban. Bács, Bérczy, Tokainé, Szilágyi, Traversz élénken s jó kedvvel játszottak, legtöbb érdeme van azooban Popovits Marinak, különösen pedig ifj. Szilágyinak. Az orozslánrész az övé volt s a közönség legjobban mulatott az ő jenté-kán. — Nem mulaszthatjuk el kijelenteni, hogy ifj. Szilágyin nagy haladás látszik s reményünk van, hogy rövid idő alatt egészen kinövi magát.

Hétfőn, jan. 21-én adatott: „Zampa” nagy opera. Miután lapunk legközelebbi számában szakértőleg volt ismertette, szükségtelemnek tartjuk bővebb ismertetésébe bocsátkozni. Annit megjegyzünk most is, hogy az előadás összevágó volt, a főbb szereplők játéka mindenkit kielégített. Közönség nem nagy számmal, ugy látszik maholnap az opera is elveszti varázserjét.

LEVELEZÉS.

Bécs, jan. 18. 1878.

Tekintetes szerkesztő ur!

A bécsi magyar academia olvasó és társas-kör által Deák Ferencz emlékszóbra javára rendezett hangverseny e hó 11-én a Losendorfer-fele teremben fényes sikerrel tartatott meg; e hangversenyen, melyről a bécsi lapok igen kedvezően nyilatkoztak, a Bécsben tartózkodó egész magyar arisztokratia megjelent és azon felül az osztrák főnemesség is számos kiváló egyén által volt képviselve.

A jelen voltak közül a ladi s patroneseken kívül felemlítyük: Andrassy Gabriella grófnőt leányaival, Vay Mária, Goés, Festetic és Brunsvik grófnőket, Pálffy, Wickenburg Wenckheim és Erdődy comtesseket, grf. Peasevich és Babarczy tábornokokat, Hohenlohe herceget, báró Hoffmann miniszrt, Hübner bárót és Wilczek grófot.

Az előadott darabok Bécsben ritkán hallható lelkesedés és tetszésben részesültek, különösen Wickenburg-Almássy grófnő

által érteles Anna Gabrie grófnő frt. Fe Katalin 39 frt. 31 frt. grófnő 25 frt. grófnő burg S vicziní mann, Sámue 5 frt. morzyz 1 frt. 64 frt. 64 M sok sz bécsi kör b István.

T városu helybe fősvén nyen t nak a dékrol kitunt szerep osztoz Róza még S és Gy volt, e rol, ha urat. F urnak legtöbb alázta

kedés legked te va csillag kupat van a gorára * nár Is folyam nek n íven, évre Ajánl mébe.

tartott pes, a számm sebb r vctkez tott: László Gyula tárnok tagok Pittler dor, B röl), Lajos, és Cs közgy az oly élleme miatt többet

roly é Véghe Eszter Bálho Holly tos sz atyjuk V é g január 57 év történe hült t órako társai nyugá f. hó p'omb

Alólin sulat színés két n társul jenek úgynó

által énekelte népdalok. Fölülízetések tekintélyes számmal történtek. Így: Dessewffy Anna grófnő 200 frt.; Erdődy Ilona, Nemess Gabriella, Vay Mária, Wenkheim Mária grófnők, Pallavicini Irma grófnő, 50—50 frt. Fesztich György gróf 50 frt. Andrassy Katalin grófnő 44 frt. 50 kr. Schey báróné 39 frt. 50 kr. Széchényi Karolina grófnő 31 frt. Apponyi Zsófia és Apponyi Bula grófnők 26—26 frt. Apponyi Margit grófnő 25 frt. Andreoli urhölgy szül.: Battyányi grófnő 13 frt. 50 kr. N. N. 11 frt. Wickenburg Stefanie grófnő 7 frt. 50 kr. Pallavicini Gabriella grófnő 7 frt. Báró Hoffmann, báró Hübner és gróf Pallavicini Sámuel 6 frt. 50 kr.—6 frt. 50 kr. N. N. 5 frt. Fesztich Pál gróf 4 frt. 50 kr. Komorzynska Laura urhölgy 2 frt. Goës grófnő 1 frt. 50 kr.

A hangverseny tiszta jövedelme 1106 frt. 64 kr.

Midőn tekintetes szerkesztő urat e sok szíves közlésére kérjük, maradtunk a bécsi akademia magyar olvasó- és társas-kör bizottsága nevében tisztelői *Antony István*, alelnök. *Ruprich Gusztáv*, főjegyző.

Sárbogárd, jan. 16. 1878.

Tek. szerkesztő ur! Folyó hó 13-án városunkban műkedvelői színelőadás volt a helybeli nő-egylet javára. Előadott: „A fősvény” irta Molière. Az előadás a reményen felül sikerült és erőt adott a játszóknak a közönség nagy száma. Az egész vidékről eljöttek ezen előadásra. Leginkább kitűnt Fénykövy Jakab tanító ur Harpagon szerepében s úgy szólvá remekelt. Melántan osztozott vele az est dicsőségében Lövy Róza k. a. Fruzsina szerepében. Kitűntek még Stampfer Lina k. a., továbbá Stampfer és Győri urak. A jövedelem is meglehetősen volt, erről, valamint a felülízetők névsoráról, ha lehet tudóstani fogom tek. szerkesztő urat. Köszönetet leginkább Fénykövy Jakab urnak mondhatunk, ki az eszme kivételében legtöbbet fáradozott. Tek. szerkesztő urnak alázatos szolgálja *Steiner Vilmos*.

Vegyes.

Irodalom és művészet.

* **Taborszky és Parsch** zeneműkereskedésében megjelent „2-ik magyar ábránd legkedveltebb népdalok felett.” 1) Te vagy; te vagy barna kis lány. 2) Jaj beh fényes csillag ragyog. 3) Korcsmárosnó bort ide a kupába (Sobri dal). 4) Csak egy szép lány van a világon. Szentirmai Elemértől. Zongorára szerző Abrányi Kornél. Ára 1.50 kr.

* **Előzetési felhívást** bocsát ki Molnár István a „Borászati lapok” 1878. évi folyamára. A „Borászati lapok” megjelennek minden hó 10 és 25 én egy, vagy másfél íven, gazdag tartalommal s mégis ára egész évre 3 frt., mely egyszerre lefizetendő. — Ajánljuk bortermelő közönségünk figyelmébe.

Helyi hírek.

— **Az ügyvédi kamara** január 20-án tartott tisztújító közgyűlése nem volt népes, a tagok különösen vidékről nem nagy számmal jelentek meg. Ez ülés legérdekesebb része a tisztválasztás volt, mely következőleg folyt le: Elnöknek megválasztott: Szüts Sándor; alelnöknek: Csolnoky László Veszprémből. Titkárnak: Vámos Gyula. Ügyésznak: Diertich Szilárd, Pénztárnoknak: Nemsits Gyula. Választmányi tagoknak: Vértessy József, Markus Antal, Fittler Béla, Flatt Agoston, Károlyfy Nándor, Balogh Ferencz, Fekete Izidor (Sárosról), Rác Gyula. Pótagoknak: Heinrich Lajos, Molnár Lajos, ifju Galamb József és Csapó Dániel.

— **A városi bizottság** e hó 21-dikén közgyűlést tartott, melynek fontosabb tárgya az oly sokszor említett s megvitatott kórházi élelmzés kiadása volt. Az ülésről térhány miatt most nem szólhatunk jövőre azonban többet szólnak.

† **Halálozás.** Végh Ferencz, Ilona, Károly és Aladár — ugy Dobos Lászlóné szül. Végh Krisztina; Tordy Imréné szül. Végh Eszter, — végre öz. Szalay Sándorné szül. Báthory Zsófia, öz. Végh Ferenczné szül. Holly Augusztina és Báthory Ferencz bánatos szívvel jelentik felejtethetetlen jó édesatyjuknak, — testvérük — illetve sógoruknak Végh Károly h. ügyvédnek 1878. évi január hó 21-ik napján, délutáni 2 órakor, 57 éves korában hosszas szenvedési után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 23-ik napján délutáni 3 órakor fognak a hely. hitv. egyház szertartásai szerint a helybeli ref. sírkertben örök nyugalomra tetetni. A gyász isteni tisztelet f. hó 27-én, azaz vasárnap fog a ref. templomban megtartatni, Béke hamvaira.

— **Felhívás a magyar színészekhez.** Alólirott, mint a székesfejvári dalszintársulat meghatalmazottja, felhívom mindazon színészeket, magán- és karénekeseket mindkét nemből, kik a székesfejvári dalszintársulathoz szerződni ohajtának, szíveskedjenek feltételeiket az első magyar színházi ügynökség utján legfeljebb február 16 ig

tudtomra adni. Megjegyzendő: biztos fizetést csak kardalokok kaphatnak. Magán-szereplők és énekesek, mint consortium-tagok fogadtatnak csak el. — A szerződés kezdete f. évi husvét első napja. Székesfejvárváros, 1878. jan. 15-én. *Szilágyi Béla*, a székesfejvári dalszintársulat meghatalmazottja.

— **Szilágyi Ede** a kitűnő hazai író elhunytát gyásznapjával azt hisszük helybeli köreink is meg fogják ülni; mert ezt valóban a haza és jeles fia méltán megérdemli az olvasó, mint irodalommal foglalkozó körök részéről.

— **A palota-külvárosi olvasókör** könyvtára javára táncvizigalmat rendez, melyre a nagyérdemű közönséget szíves megjelenésre tisztelettel meghívja. *Steiner F.*, v. jegyző.

— **A belügyminiszter**, mint értesültünk, megküldötte a törvényhatóságoknak a hazai közkórházakban a folyó évre megállapított ápolási díjak részletes kimutatását; egyuttal felhívta a törvényhatóságokat, hogy közkórházai 1879. évi költségelőirányzatát f. évi május hó végeig hozzá okvetlenül felterjesszék.

— **Takarítás a háztartásnál.** Azon háziasszonyok, kik a Liebig-féle huskivonat előnyeit ismerik s annak használatát háztartásuk körül csaknem nélkülözhetetlennek ismerik fel, annak használatára utjalog felhívhatunk. Daczára azon nagy elterjedt hírnevének, azt a középosztályú közönség és a nép, a melyeknek a felette drága husarak mellett, nem részesíté e találmányt elegendő figyelemre. A Liebig-féle huskivonat kevés hozzáadással kitűnő levest szolgáltat és még azt az előnyt is nyújtja, hogy nem kellend a husból annak egész tápláló részét kifőzönnünk, egyáltalán a háztartásnál nagy gondalkodás. Hiszszük, hogy minden a ház körül tett meggázdalkodás, e szernek minél nagyobb elterjedését biztosítandja. Az eladási helyeken kapható prospectusokból beláthatni, azon jelentékeny meggázdalkodást, mit e szernek rendszeres használata évenként felmutat.

— **Tűz.** A sas-utczában e hó 22-kén tűz volt. Az egyik emeletes ház emeleti padozata a felmenő kémény által meggyújtott, azonban a gyorsan érkező segély eloltá.

— **A táncvizigalmak ideje** lévén, hölgyeink figyelmébe utjalog ajánljuk *Dukesz Vilma* fodrásznőt, a ki a kellemesséttel mindennüanczát érti. — Lakása: uri-utca 12-ik szám.

— **A tóvárosi olvasó-körben** e hó 19-én tartott táncvizigalom szépen sikerült, közönség, ha nem olyan nagy számmal is jelent meg mint más évben — de azért az elég számmal megjelentek igen jól mulattak, úgy, hogy a kedélyes mulatság reggeli 5 óráig eltartott. A tánczók egy nagy része csak akkor oszlott szét. A sorsbuzás éjféli 11 órakor volt, ennek eredményéről alább szólnak.

— **Régiságtárunk** újabb berendezése alkalmával több darab szép bronz és kőkori emlékek kerültek a lom közül elő, melyek díszére válnak kis gyűjteményünknek. Az érmek berendezése is lassanként következik, több szép ritka érem is van közöttük.

— **A katonatisztek** által a magyar király vendéglőben e hó 19 én rendezett füzérenk alig volt néhány tánczospár s egyáltalán a mulatság a nem sikerültek közé tartozott.

— **A korcsolya-egylet** helyiségeit még folytonosan szép közönség látogatja s élénken folyik a korcsolyázás sokszor derült kedély mellett. Azonban a gyakori olvadás rájleszt e sport nagy számú kedvelőjére.

— **Carneval.** A szépen törekvő és haladó helybeli ifjusági dalárda is — mint halljuk tánczestélyt fog tartani. Úgy halljuk, hogy a korcsolya-egylet is szándékozik a hosszú farsang alatt egy ilyet rendezni.

— **Az iparkiallítás eszméje** az iparos körökben is élénk figyelemre talált s iparsaink nagy rokonszenvvel vannak iránta. Szükséges is, hogy teljes erővel sikerén dolgozzunk s hogy kimutassuk mindenkép iparunk haladását és emelkedését.

— **A tóvárosi olvasó-körben** e hó 17-én tartott tánczestély alkalmával rendezett sorsjáték következő nyerő számai huzattak ki: 766, 748, 262, 649, 1056, 1022, 1046, 273, 1032, 330, 65, 1102, 745, 348, 345, 138, 861, 1215, 279, 708, 18, 617, 411, 679, 1154, 167, 660, 673, 487, 944, 1487, 978. — A kihuzott nyerőszámok után járó nyeremény tárgyak Markus Antal igazgató urnál átvethetők. — Ugyanezen alkalommal következő adományok folytak be: Boross Mihály „Életükre” és „Lelkes leánya” egy-egy kötet könyvvel, Pete Lányi Angela urhölgy két darab történelmi képpel, Bambeck Henrik ur egy sétabottal, Kovács József urhölgy egy méh kast ábrázoló kézimunkával, Mőgész Mari és Eitel k. a. gyufatartó és könyvjelző kézimunkával, továbbá Csapó Dániel 50 kr. Liphardt János 50 kr. Orbán Károly 50 kr. Rozgonyi György 30 kr. Kovács József 40 kr. Molnár Imre 2 frt. Mányai József 1 frt. Mányai Mihály 50 kr. Mányai György 50 kr. Seidel Lajos 50 kr. Mathisz Jakab 50 kr. Klöckner Péter 1 frt. Molnár Antal 1 frt. Gyurkovits La-

jos 20 kr. Fischer Ferencz 30 kr. Juraszek Ferencz 50 kr. Nagy István 1 frt. Márkus Antal 1 forint felülízetés, illetve önkéntes adományukkal a nemes czél előmozdítására hozzájárulni szíveskedtek. A nemes szívű adakozók fogadják az olvasó-kör igazgatósága részéről a leghálásabb köszönetet. — Kelt Székesfejvárváros, 1878. január 22-én. *A tóvárosi olvasó-kör igazgatósága*.

— **A szombaton** tartandó ifjusági bála ismételtén felhívjuk a t. közönség figyelmét. A mulatság igen sikerültnék ígérkezik. A Bécsből érkezett cottillon-jelvények izletesek.

— **Consilium abundi-t** kapott egy helybeli tanuló, ki egyik társát súlyosan megsejtette. Az ily szép virágok megis érdemlik a szigorú büntetést.

— **Színészetünk** érdekében megemlítjük, hogy a budapesti színészekkel központi tanácsa szigorral parkodik a színigazgatói engedélyek körül eljárni. Ez igen czélszerű különösen a vidékre nézve, hol, mint meggyénkben is gyakran rossz társulatok ronjták a színészet hírnevét. Egyelőre azonban csak folyó évi ápril 15 éig véleményezi a kebelzet a lejárt engedélyek meghosszabbítását. A tél közepén nem akar egy társulatot sem a kenyéresetre képtelenné tenni, hanem annál szigorubb censura alá fognak tavasszal vétetni. Akarjuk hinni, hogy a vidéki színészet ezáltal is szabadulj metéyleitől.

— **A könyvek-utczában** 4-ik szám alatt fekvő Borchert-féle ház f. évi Sz.-György napkor jutányos feltételek alatt bérbé vehető. Bővebb felvilágosítást ad *Lőrincz Károly* uri-utca 2-ik szám.

— **A fejmegyei és városi** tört. s régészeti-egylet közreműködése mellett a megyei történelmi adatokat összegyűjtő füzetek kiadása élénk rokonszenvre talált s mint értesültünk most már az ügy eldöntése csak a régészeti-egylettől függ.

† **Halálozás.** Alólirottak jelentik elfelejtethetetlen nagybátyjuk *Spigler Antal* cs. kir. főbész- orvos hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után folyó évi január hó 20-án reggeli 7 1/2 órakor életének 69. évében történt gyászos elhunytát. Az elhunyt földi maradványai f. hó 22-én délután 3 órakor a polgári kórházban a rom. kath. szertartás szerint bezeneltetettek és a hosszutemetői sírkertben tetettek örök nyugalomra. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig a szt. Ferencz-rendű atyák templomában folyó hó 24-én reggeli 9 órakor fog az Urnak bemutatatni. Kelt Székesfejvárváros, 1878. január 20-án. Béke poraira! *Klosz Károly*, *Rosznagl Antal* szül. *Klosz Lujza*, *Klosz Nándor*, *Klosz Róza*, *Klosz Ferencz*, *Gyalus Ferencz* szül. *Márkik Karolina*, *Márkik Sándor*, *Bárándy István*, *Brandstetter Gábor*.

— **Saal Imre** kir. segédtelekkönyvezető az igazságügyminiszterium által a helybeli kir. törvényszékhez első osztályu segédtelekkönyvezetővé előléptetve kinevezetett.

— **A fejmegyei és városi** történelmi s régészeti-egylet számára *Barkáts Gusztáv* asszonyosság több darab férje után maradt érdekes 1848-49. évekből való tárgyat adományozott, melyért is fogadják az egylet köszönetet.

† **Halálozás.** *Neichl Károly* kataszteri kir. becslobiztos, saját egy neje, gyermekei, valamint a többi rokonok nevében fájdalommal telt szívvel jelenti szeretett nagy-nénje *Neichl Terézia* nak hosszabb betegkedés után f. évi január hó 18-án este 8 órakor életének 86-ik évében történt gyászos kimultát. — Hült tetemei f. hó 20-án délutáni 3 órakor a hosszutemetői sírkertbe tetettek örök nyugalomra. — Az engesztelő szent miseáldozat pedig f. hó 21-én reggeli 8 órakor a székes főegyházban mutatottat be a Mindenhatónak. Vánecsek *Kajetánné* szül. *Döry Janka*, Vánecsek *Kajetan*, kir. hat. mérnök. *Neichl Károlyné*, szül. *Pollach Mária*, *Neichl Károly*, *Izabella*, *Mária* kis-korú gyermekei. Az örök világozság fényeskedjék neki!

— **Öngyilkosság.** *K.*, helybeli lakos egy kés szurással vetett véget életének, — hogy e végzetes tette me vitte, még eddig bizonytalan. — Talán sujtott anyagi körülményei.

Megyei hírek.

— **Meghívás.** A „lovasberényi olvasó-kör” könyvtára javára 1878. évi február 2-án zártkörű táncvizigalmat rendez. — A rendező bizottság: *gróf Cziráky Béla*, elnök. *Gróf Cziráky János*, *Bleyer Kálmán*, *Egl József*, *Eibach Ödön*, *Heyder Agost*, *Preis Károly*, *Schwarz Lipót*, *Vadkerti Lajos*, bizottsági tagok. Kezdeté 8 órakor. Belépti díj 1 frt. Felülízetések köszönettel fogadtatnak.

— **B. Eötvös Józsefnek** Eresiben emelendő emlékoszlopára adakoztak *Fejérmegye főispánjának* — *Szőgyény-Marich László* ö nagyméltósága felszólítására: *Fehérvári káptalan* 50 frt. *Radnich Imre* kanonok 50 frt. *Peitler Antal* váci püspök 50 frt. — Az emlékoszlop-ügyi bizottság felhívására pedig *Pásztélyi Kovács János* ungvári püsp. 3 frt. *Hadszega Bazil* 1 frt. *Bacsinszky József*

1 frt. *Margó Mihály* 1 frt. *Teresát Gyula* 1 frt. *Markos Mihály* 1 frt. *Rozkovits Ign.* 1 frt. *Gebe Mihály* 1 frt. *Dr. Tóth Miklós* eperjesi püspök 50 frt. *Quirin Kálmán* 1 frt. *30 kr.* *Rosenfeld Manó* 1 frt. *Kelle József* 80 kr. *Popovics István* 80 kr. *Breyer János* 1 frt. *30 kr.* *Schreiner Antal* 1 frt. *Przibil Venczel* 1 frt. *Szalay Sándor* 1 frt. *Ragályi Kálmán* 1 frt. *Apostagi András* 1 frt. *Zalay Alajos* 5 frt. *Dr. Bohus Rezső* 1 frt. *Horváth Miklós* 1 frt. *Rontság Ida* 1 frt. *Lubich Etelka* 1 frt. Az ercsi „b. Eötvös József” emlékoszlop ügyi bizottság tisztelettel felhívja azokat, kiknél még alá-írás iverk volnának szíveskedjenek azokat minél előbb a bizottság elnökéhez *Barnafy Balázs* urhoz visszajuttatni, még azon esetben is, ha netán hazafias fáradozásait siker nem koronázandotta volna. — Az eddig befolyt összeg 2973 frt. 30 kr.

Fővárosi hírek.

— **Soldosné** nem fog szerződöttni a nemzeti színházhoz, hanem marad ismét a népszínháznál. Ez örvendetes a hazai művészetre, mert legalább a fővárosban ismét két színházunk lesz, holott ha a szerződöttes sikerül, a népszínház megbukott volna.

— **Ítélet a Miletics-perben.** A tárgyalási terem zsufolóság megelt. Számos, ügyvéd, bizó, képviselő jött el meghallgatni a kir. törvényszék kihirdetendő ítéletét. Két padot hölgyek foglaltak el. Fél 10 órakor megjelent a bíróság *Bogisich* elnök vezetésével; a vádlottat bevezették. Mije elnök a következő ítéletet hirdeté ki: „O felsége a király nevében! A budapesti kir. törvényszék büntető tanácsa dr. *Miletics Svetozár* ellen indított felségérsítési perben következőleg ítélt: *Dr. Miletics Svetozár* az 1716. VII. t. cz. alapján a felségérsítésben bűnösnek kimondatik s ezért elfogatása napjától számítandó öt évi börtönrre ítéltetik és az élelmzési s rabtartási költségekben elmarasztaltatik.

— **Egy hőső.** Egy „hölgy” tegnapelőtt *G. só* utcazi korcsmárosnál egész délután és este iddóigát s mindenféle botrányokat követett el. *Mámorából* csak ma reggel érredt fel és ekkor megkapta a korcsmáros számláját 33 másféltécs pohár és 2 korsó sörrel. A „hölgy” nem akarja elismerni, hogy ennyit megivott volna és porre viszi a dolgot.

— **Ehes szerelmesek.** *Károly Julianna* egy takácsnál szolgált a Terézvárosban, de mivel gazdáj: nem adott neki eleget enni, azért lopott tüle egyet mást, u. m. sőtartót, függőt, cipőt stb. A törvényszéki elnök kérdésére, hogy hova tette a tárgyakat, azt felelte, hogy „megettük bizony *Dobrina Palival*, a szerelómmei.” — A törvényszék *Juliannát* is, meg a *Palit* is két havi börtönrre ítélt.

Országos hírek.

— **A magyarországi borkivitel** érdekében végre a hazai vasutak is tesznek már valamit. A tisz. vidéki vasut borszállítmányokra nézve legalább 5000 klogrm. suly után külön leszállított díjszábást léptet életbe: *Arad*, *Debreczen*, *Nagyvárad*, *Csány*, *Forró-Encs*, *Hidas-Németi*, *Szerencs*, *Szikló* és *Tokaj* állomásokról *Romanoshoriba* (Svájczba). Továbbá jelentik, hogy *Bécsből* is leszállított díjszábás fog életbeléptetni, a *Svájczba* menő borokra nézve, ami bizonyára emelő hatást fog gyakorolni a magyar borok kivételére.

— **A phylloxera pusztítása** ellen legújabbban a Franciaországban a szőlőtőkék héjának lehántását ajánlják. A francia tudományos akademiában *Sabaté* tárgyalta legközelebb ezen tapasztalatai szerint hatásovszert, melynek alkalmazása szerinte nagy mérvben gátolja a fereg által okozható kárt. O a gyakorlatban egy drótszövetből csinált keztyűt használtatott szőlőmunkásai által, ki a kesztyűvel felgyverkezve, minden venyigéről egyszerűen ledörzsöli a külső héjat. Nem ártana e mentőszert *Pancsován* megkísérteni!

— **Marosvásárhelyről** távirják, hogy *Orbán Ottó* báró e 15-én zsandárok által bekísértetett. *Ugron Gábor* e hó 16-án maga jelentkezett a törvényszéknel s azonnal le tartóztatott. A székeleyekre való vadászat még mindig tart.

— **A roncsoló toroklob** veszedelmes járványa, *Debreczenben* még most sem hagyott alább, s nemcsak a gyermekek, hanem a felnöttek soraiól is erősen szemelgeti áldozatait. Ennélfogva a debreczeni egészségügyi bizottság, újabb óvintézkedések tárgyában sokat ülésezik. — *Hódmező-vásárhely* is, hol a ref. egyház halottai mult évben 1366-an voltak, e számból több mint egyharmad, jelesül 549, e fertelmes nyavalya áldozatául esett.

— **A közegészségügyi** törvénynek alkalmazási megemlítésen azon helyes intézkedését, hogy 7 éven alóli gyermekeiket orvosi gyógykezelés nélkül hagyó szülők szigoruan megbüntetendők abban az esetben, ha a gyermek elhal. Bizony ideje is már törvényileg rendelkezni ez ügyben, mert minálunk igen könnyelműen bannak a kisdedekkel s nem egy szüle örül, ha „sz Isten magához veszi gyermekét.”

Eredeti! A „Rozsnyói Híradó“ egyik száma a napokban csak félíven jelent meg. A szerkesztő nem nagy dolgot csinált ebből, hanem nyomtatásban jelenti ki olvasóinak, hogy „tárgyhiány miatt lapunk mai száma csak félíven jelen meg.“

Meghívó. A simontornya és vidéke ifjusága által 1878. évi febr. 16 án a simontornyai nagyvendéglő termeiben a török sebesültek javára zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti díj: személyjegye 2 frt., — családjegye 3 személyre 5 frt., — minden további személytől 1 frttal több. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté fél 9 órakor. Szállás hiányában tessék jó előre a rendezőséghez fordulni. Ezen jegy másra át nem ruházható. — A t. hölgyek kéretnek mennél egyszerűbb öltözékben megjelenni.

Elkésztetést. Olteanu János a megboldogult nagyváradi görög-katolikus püspök, mint a „Bihar“ írja, halála után egyházi kitüntetésekben részesült. Rómából mult év nov. 27-ről keltezett pápai okmány érkezett legközelebb az egyházmegyei kormányhoz, melyben Olteanu János római grófnak, praelatusnak és trónállónak lett kinevezve.

Kapott-e kihallgatást? A komáromi hóhér Bécsbe utazott, hogy magánkihallgatáson elpanaszolja, hogy évek óta csak a kivégzéseket járja „tisztelődíjakra“ lévén utalva, nyomorral küzd, miután évek óta nincsenek kivégzések. A hóhér 61 éves és állítólag 200 embert végzett ki.

Külföldi hírek.

Viktor Emánuel temetése jan. hó 17-én következőleg ment vége Rómában: A halottas menet 10 órakor hagyta el a Quirinált. — A menetet katonaság nyitotta meg, ezután következtek a küldöttségek, senátorok, képviselők, papok, főméltóságok, az idegen nemzetek képviselői, a királyi hercegek, Victor Emánuel főhadsegéde lóháton a karddal, a kormányelnök, a belügyminiszter, a senátus és a képviselőház elnökei, és az Anunciata rend két lovagja tartották a szemfödél csücskeit. A koporsót követte a ceremóniás a vaskoronával, Victor Emánuel lova s zászlai díszsországgal — végül a hatóságok, társulatok és testületek képviselői. Az utcán óriási néptömeg volt, a balkonok feketével voltak bevonva. — A menet 1 óra 15 perczkor érkezett a Pantheonba, — hol megtartották a temetési szertartást.

London, jan. 19. A „Daily Tel.“ szerint a török küldöttek csütörtökön este Miklós nagyherceggel találkoztak Truowában, ki azt mondá, hogy csak Drinápolyban fog alkudozásokba bocsátkozni. A küldöttek belegegyeztek s Djamil pasa parancsot kapott Drinápoly elhagyására. Perából ugyanezen lapnak jelentik, hogy a török minisztertanács egy külön békekötésére határozza el magát, mivel Ausztria és Anglia nyilatkozatai igen határozatlanok.

London, jan. 19. A „Times“ párisi levelezője írja, hogy a fegyverszüneti föltételek oly szigorúak, hogy a törökök azokat el nem fogadjatják. Viktória királynő a szultánnak azt távsürgönyözötte, hogy személyesen kérte a czárt, kötne azonnal békét.

Szerkesztői üzenetek.

- S. G. urnak, helyben. Hagyjuk a politikai verseket jobb időkre, azok nem használnak a porig tiport testvéremzetnek.
S. P. urnak, Galacz. Intézkedünk az ön kívánsága szerint.
P. urnak, Cz... in. E tekintetben jövőre a kiadó hivatalhoz forduljon.
H. Gy. urnak, P... an. Azon panaszokdók hosszú versében, hogy furcsa álmai vannak s többnyire kedvesét öleli álmában. — Ezen gonosz bajnak nem versírás az orvossága.

Gabona-ár január 23-án.

Table with 5 columns: 100 kilogramm, frt, kr, firt, kr, firt, kr. Rows include Tiszta buza, Kétszeres, Rozs, Árpa, Zab, Kukoricza.

Felélős szerkesztő: Boross Mihály. Szerkesztőtárs: Hattyuffy Dezső.

Hirdetések. 100 forint

és még több, havi mellékkereset ajánlatik egy elismert hitelű háznál: ügynökök tanítók, magányzók és nyugalmazott egyéneknek a vidékről. — Német nyelven irt ajánlatokat A. B. C. Nr. 241 Chiffre alatt G. L. Daube & Comp.

hirdetési-irodája Bécsben I. Singerstrasse Nr 8. kövzetití.

Klökner Péter, kiadó-tulajdonos.

Egy jól kijavított s ujonnan hurozott

ZONGORA

6 octávás eladó. Szalay Gyula, orgona- és zongora-készítőnél fazekas-utóza 3-ik szám.

Advertisement for Liebig's Company Fleisch-Extract. Includes text: '4 goldene Medaillen', 'Nur ächt', 'Zu haben bei: Anton Liehtmeckert, Mor Reichard & Comp. und den Apotheker Broszman Elek in Stuhlweissenburg.'

Advertisement for Klökner Péter's book 'EMLÉKKÖNYV'. Text: 'Klökner Péter könyvkereskedése bizományában ép most jelent meg s kapható: EMLÉKKÖNYV a székesfejérvári püspökség százados ünnepére. 1777-1877.'

Arverési hirdetés.

A néhai Szöke Dániel-féle hagyatékú csódtömeg választmányának utasítása folytán van szerencsém ezenel közhírré tenni, hogy a csódtömeghez tartozó butorok, konyhaszerek és edények folyó 1878. évi január hó 24-kén d. e. 9 órakor

K.-Nyeken a helyszínen árverés utján el fognak adatni. Kelt Székesfejérvárott, 1878-dik évi január hó 17-én. Vértessy József, ügyvéd, tömeggondnok.

Advertisement for Klökner Péter's book '!Kertészeknek!'. Text: 'Bouquet manchetták virágcsokrok alá a legnagyobb választékban. a legnagyobb esin és eleganciával kiállitva kaphatók a legolcsóbbaktól kezdve egész 3-4-5 frtlig darabja.'

Advertisement for Dr. Fáykiss's medicine. Text: 'Szepesi kárpát-növény-kivonata. Egy üveg használati utasítással 75 kr. Szepesi kárpát-növény-czukorkák. Egy skatulya használati utasítással 35 kr. Szepesi kárpát-növény-thea. Egy csomag használati utasítással 25 kr.'

Advertisement for Ház-eladás. Text: 'A Szt.-István-utcai 2. sz. 1 emeletes, két utcára szolgáló ház, mely jelenleg évenként 540 forintot jövedelmez szabad kézből eladó; ugy szintén két rét, mely néhai Kostyelik Mihály-né-fele tobak-utcai kertre dül. Bővebben értekezhetni: Lukáts Zsigmondnál Urhidán, és helyben Dieterich Szilárd ügyvéd urnál.'

Advertisement for Leo Binder's services. Text: 'Central-Bureau für den WAAREN- & PRODUKTEN-VEHRKEHR! Landwirthschaftliche, Industrie, Berg- & Forstprodukte! Ein- und Verkauf von Waaren & Landesprodukten commissionweise, Muster und Commissions-Lager, auch können Baar-Vorschüsse in jeder Höhe sogleich gegeben werden; zu etwaigen grösseren Operationen stehen im Bedarfsfalle bedeutende Fonds zur Verfügung, coullante & prompte Bedienung zusehernd. Allgemeine Handels-Agentur für Ex- & Import-Commission mit Vertretungen im In- & Auslande und mit ehrende Verbindungen auf allen grösseren Handels-, Industrie- & Hafenplätzen Europas von Leo Binder, Wien, Kärntner-Ring 1, & verl. Kärntnerstrasse 55, (in Wien, etablirt seit 1854.) Separat-Abtheilung des humanitäten Instituts für Beamtenwesen & Placirungen höherer Kathogorie beiderlei Geschlechtes, Stellessuchende vom Kaufmännischen, Technischen, Forst-, Landwirthschaftlichen, Cultur-, Industrie, Kunst-, Musik-, Gesang-, Wissenschaft-, Lehr- & Erziehungsfach beiderlei Geschlechtes, letztere auch mit Sprach-, Gesang- und Musikkenntnissen werden seit Jahren in bekannter Solidität und Fachkenntniß den geehrten Herren Principalen, Industriellen, Anstalten, Gesellschaften, hohen Herrschaften und Familien genau nach Wunsch & zur besten Zufriedenheit kostenfrei anempfohlen und zugewiesen fern von jeder Gwinnsucht fern von jedem pekuniären Eigennutz, es wird nur in rein humanitären Absichten, aus augestauntem purer Menschenfreundlichkeit, in aufopferungsvoller wahrhaft väterlicher Fürsorge ein rein humanitäres Ziel damit verfolgt.'

Advertisement for kád- és gőzfürdője. Text: 'Alulírottak van szerencséje a n. érd. közönséggel tudatni, miszerint jól berendezett kád- és gőzfürdője valamint nyáron ugy télen át is a rendes időben a n. érd. közönség rendelkezésére a legpontosabb s tiszta kiszolgáltatás mellett — nyitva áll. Hölgyek számára a gőzfürdő kivéve a vasár- és ünnepapokat naponkint reggeli 7 órától 9 óráig áll nyitva. A midőn ezen körülményt a t. közönség szives figyelmébe ajánlom, magamat szives pártfogásukba ajánlva vagyok tisztelettel Ferstner József, fürdő-bérlő.'

Advertisement for 'Most vagy soha!' (Now or never!). Text: 'A bukott első genfi óragyár. Tömeggondnokságn, mely tömeges óra-készleteit az ottani piacon képtelen elárúsítani felajánlá nekünk gyártmányainak az itteni piacon való egyedüli elárúsítását, s azok 70% -al a beesáron alól végeleárusítatnak. A raktáron találtatnak: 2000 db. valódí pompás hengeróra, nehéz, valódí ezüst köpményel 7, 7.50, 8, 9 frtlig. 1500 db. jóljáró valódí ezüst nehéz horgonyóra, dbja 9, 10, 12 frt. 600 db. valódí ezüst remontoir óra, melyet kulcs nélkül lehet felhuzatni, dbja 14, 15, 16, 18 frtlig. 1000 db. valódí érték s női óra a legfinomabb és legdíszesebb kiállításban valódí ezüstből, tüz-aranyozással, 8, 10, egész 12 frtlig. 500 db. valódí hitelesített aranyóra dbja 22, 24, 26, egész 45 frtlig, az arany valódiságáért jótállás nyujtatik. 700 db. valódí arany női óra a legpompásabb kivitellel 16, 18, 20 frtől fejebb. 2000 db. a. anyutanzat vegy állany ezüst zsebóra, melyet magok az ékszereszek sem képesek a valódí arany- és ezüsttől megkülönböztetni dbja 4 frt. 1000 db. hengeróra a legdíszesebb és legfinomabb állanyezüstből (ezüsttanzat) dbja 6, 7 frt. Minden egyes óra jóljárásáért 1 évi jótállás nyujtatik. Szoba- és ingaórák megrendelésénél, megfelelő előleg kéréstik, s a rakasz külön a vételi áron fog felszámítatni. Jegyzet. Minden zsebóra verő ingyen. kap egy valódí tiszta Double-Talmi-arany óraláncot, medallion és óra kulccsal együtt, szebb és gyakorlatibb, mint a valódí arany. Megrendelések utánvát vagy a pénz előleg beküldése mellett ameddig épen a készletben tart, elfogadtatnak és a Liquidation der „Ersten Genfer-Uhrenfabrik“ Bécs, Taborstrasse, „zum schwarzen Adler“ czegehez intézendők.

Dieser Thran, in Moller's eigenen Fabriken auf den Lofoteninseln aus frischen ausgesuchten Lebern der Dorsch-Fische sorgfältig bereitet und am Fabrikationsorte selbst in Flaschen gefüllt, zeichnet sich bei natürlicher blässgelber Farbe von allen andern Thranarten besonders dadurch aus, dass er fast geruchlos ist, einen angenehmen olivenartigen Geschmack besitzt und von jedem Magen leicht verdaut werden kann. — Kinder gewöhnen sich bald an seinen Genuss, u. Vielen wird derselbe zur Delicatsesse. Ausstellung 1876. Philadelphia gegen sämtliche Concurrenz der Welt der einzige erste Preis. Zu beziehen durch alle renommirten Apotheken und Materialwaaren-Handlungen der Monarchie. General-Depot in Wien: Paul Eckard III., Heumarkt 7. Preis per Flasche Oe. W. fl. 1. Depot: Diebálla György, Apotheke in Stuhlweissenburg.